

Otaliga är de amerikatrunkar som gått förbi frihetsgudinnan i New York och som ägts av Malaxbor. Ovan **Emil Linds** trunk som var fullpackad med hans ägodelar när han återvände från Amerika. En kappsäck i handen hade **Erik Majors** vid sin avfärd från Malax.

Januari 2022 Månadsbild BRINKENS MUSEUM Amerikatrunk

DE FLESTA KÄNNER NÅGON i sin släkt som emigrerat till Amerika. Fotografier, amerikabrev och en och annan bevarad amerikatrunk påminner om emigranternas långa och mödosamma resor och deras liv i Amerika.

Malax museiförening har genom utgivning av flera böcker bevarat minnen av den stora emigrationen från Malax och Österbotten till Amerika och Canada.

Emigranten **Erik Majors** (1908–1973), med kappsäck i handen på bilden ovan, blev antagligen fotograferad redan innan han reste från Malax. Det var vanligt att emigranterna fotograferades före resan, ibland tillsammans med de släktingar och vänner som blev kvar. Man visste ju inte om eller när man skulle ses igen.

Erik emigrerade till Canada i februari 1928 och senare till USA. Han återsåg aldrig Malax.

De flesta emigranter reste antagligen i likhet med Erik med endast en kappsäck i handen. De som återvände till hemorten, efter några arbetsamma år i Amerika, brukade istället ha med sig en fylld amerikatrunk.

Eriks kappsäck ser ny ut på bilden och höll säkert hela resan till Canada. **Gustav Klockars** (1877–1956), som reste till Amerika i april 1905, hade tydligen en sämre kappsäck. Gustaf skrev nämligen i ett brev till hustrun **Stina Lisa** i Yttermalax under tiden han väntade i Liverpool på att fartyget *Baltic* skulle avgå till New York: ”En ny kappsäck har jag just köpt. Den förra blev totalt slut.” Gustaf Klockars resa från Malax, Klockarbacken, till Eureka i Kalifornien räckte från 3 april till den 7 maj 1905, sammanlagt 34 dygn.

Erik Majors var inte den första emigranten i släkten Majors. Hans far **Herman Majors** (1864–1948) reste första gången till Amerika på vårvintern 1888 tillsammans med **Isak Smulter** och **Fredrik Stolpe**. Det var en ovanligt kall vinter det året och isvägen över Kvarken till Sverige var säker att använda. De tre resenärerna köpte en häst i Malax och åkte med häst och släde över Kvarkens isar och ända fram till Trondheim i Norge. Där sålde de hästen och tog båten från Trondheim till Hull i England.

Herman Majors var gift när han reste och lämnade hustrun **Maria Katarina** och de förstfödda barnen **Matilda** och **August** hemma i ”Majuri”. Herman återvände till Malax efter ett par år i Amerika och familjen ökadades så småningom med ytterligare 12 barn.

När Hermans yngre bror **Mathias** (Mats) **Majors** (1871–1960) reste till Amerika i juni 1893 följde däremot hans hustru **Albertina** och barnen **Viktor** och **Anna** med på resan. Familjen levde sedan i Gladstone i Michigan hela sitt liv. Mats och Albertina hade också 14 barn. Herman Majors söner **August**, **Johannes** och **Vilhelm** emigrerade alla tre till Canada och Amerika år 1922.

Viktor Jonasson Svenn (1855–1939), född på Mattlars hemman och gift 1878 till Svenn i Yttermalax, har i Vasabladet och i flera bevarade amerikabrev skrivit om sin långa resa till Amerika och vistelsen där. Viktor reste redan 1887 och hans resmål var Chico i Kalifornien, där han fick arbete hos storfarmaren **John Crouch**. Viktor resade 47 dagar med alla uppehåll på resan medräknat.

Chico blev ett första resmål för ett stort antal emigranter från Malax i slutet på 1800-talet. Men Viktor stannade inte så länge i Chico. I ett brev till sin ungdomskamrat **Jakob Svenn** skriver Viktor att han fick nog av den förfärliga värmen och de långa dagarna där: ”Dessutom har de der i Chico ingen söndag och ingen Gudstjänst utan der lefver alla som Hedningar och arbetar nästan alla söndagar.”

Efter en tid i tungt skogsarbete fick Viktor Svenn arbete som snickare i San Francisco. ”Och här kommer jag troligen att blifva tills jag återvänder till mitt kära fosterland.”

Viktor Svenn stannade 10 år i Amerika innan han återvände.

Håkan Genberg

Källor:

Amerika! Emigration 1900. Kvarkens båtmuseum – Malax museiförening. Lokal- och regionhistoriska bidrag 14. 2010.
Klockars, Matthias (Matti). *Kära Stina. Amerikabrev 1905–1908. Din Gustaf*. Malax museiförening. Lokal- och regionhistoriska bidrag 21. Vasa 2017.
Krüger, Inger. *Bilder från det förlutna*. Malax museiförening. Lokal- och regionhistoriska bidrag 10. Vasa 2006.

Layout och trunkbilden i Brinkens museum: Göran Strömfors. Bilden av Erik Majors är från Håkan Genbergs hemarkiv.